

Informacje na temat zastosowania przyjaznych środowisku praktyk rolniczych w europejskich gospodarstwach rolnych

Głównym celem projektu EcoStack jest rozwój i wspieranie pod względem ekologicznym, ekonomicznym i społecznym rolnictwa zrównoważonego przez poprawę świadczenia usług ekosystemowych i ochronę funkcjonalnej różnorodności biologicznej.

Cztery cele szczegółowe:

Podejście do różnorodnych interesantów: tworzenie i dzielenie się wiedzą na temat potrzeb i rozwiązań rolnictwa zrównoważonego i pośród różnych partnerów: rolników, doradców rolniczych, polityków, naukowców oraz przemysłu.

Ocena i optymalizacja świadczenia usług ekosystemowych - od zapylaczy i naturalnych wrogów szkodników po zarządzanie elementami krajobrazu (np. zadrzewienia śródpolne, pasy kwietne)

Projektowanie i testowanie praktyk wspierających dostarczanie usług ekosystemowych w obrębie uprawy (np. mieszanki odmian, międzyplonowanie, ściółkowanie)

Opracowanie zintegrowanych systemów i biologicznych narzędzi ochrony roślin dla gospodarki rolnej zrównoważonej pod względem ekologicznym, ekonomicznym i społecznym

24 PARTNERÓW Z 13 KRAJÓW

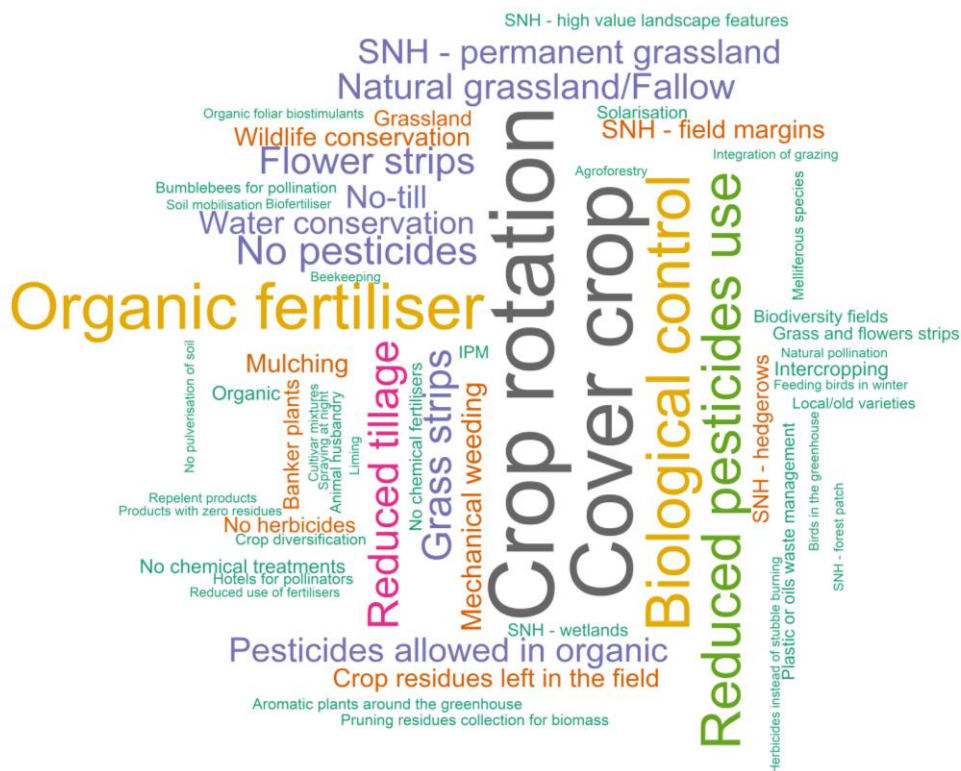
Wstęp

W pierwszym roku trwania projektu EcoStack przeprowadzono wywiady z ponad 200 rolnikami w 12 europejskich krajach. Celem było zebranie informacji na temat obecnego stanu stosowania przyjaznych dla środowiska (agroekologicznych) praktyk rolniczych wśród europejskich rolników i uzyskanie wglądu w ich motywację do stosowania takich praktyk.

Główne wyniki

Jakie przyjazne dla środowiska praktyki są stosowane przez rolników?

Przeprowadzono wywiady z rolnikami z gospodarstw konwencjonalnych i ekologicznych z różnych systemów upraw: gruntów ornych, upraw rolnych mieszanych z hodowlą zwierząt, ogrodnictwa i upraw wieloletnich. Praktyki przyjazne dla środowiska zostały sklasyfikowane jako praktyki: „zwiększania wydajności i zastępowania” (ang. Efficiency increase and Substitution; ES) oraz „przeprojektowania” (ang. Redesign; R). Pierwsza kategoria obejmuje praktyki mające na celu redukcję nakładów i zastąpienie środków chemicznych metodami biologicznymi, podczas gdy praktyki przeprojektowania wymagają ponownego przemyślenia całego systemu uprawy w celu zastosowania konkretnych rozwiązań.

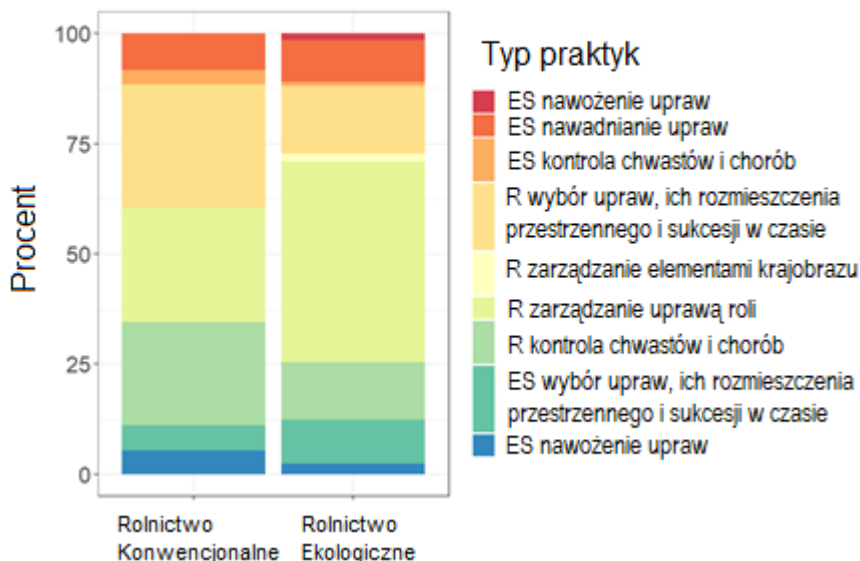

Ryc. 1. Praktyki przyjazne środowisku wymienione przez rolników. Rozmiar czcionki jest wprost proporcjonalny do częstości stosowania praktyk.

- Crop rotation – płodozmian
- Cover crop – uprawa okrywowa
- Biological control – kontrola biologiczna
- Organic fertiliser – nawóz organiczny
- Reduced pesticides use – Ograniczone użycie pestycydów
- SNH – Półnaturalne siedliska.

Praktyki stosowane w systemach upraw

Ryc. 2. Proporcje przyjaznych środowisku praktyk stosowanych przez rolników konwencjonalnych i ekologicznych. Na podstawie: Wezel et al. (2014).

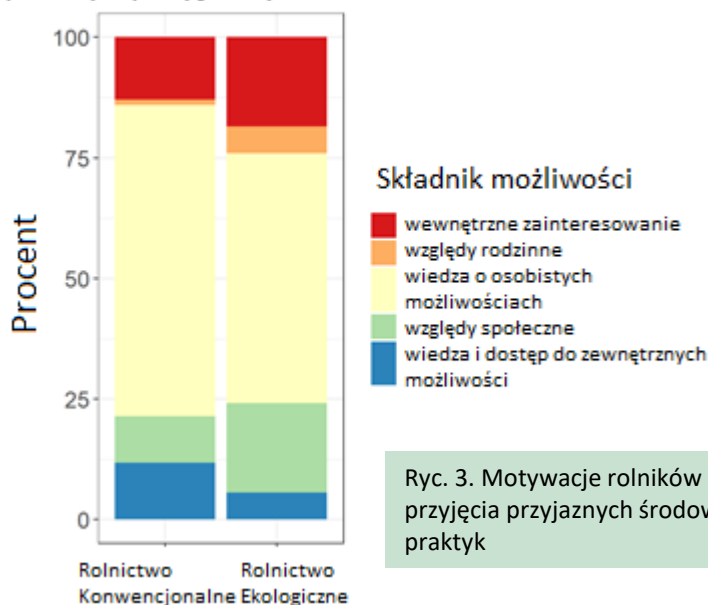
ES - zwiększanie wydajności i zastępowanie; R - przeprojektowanie

Praktykami przyjaznymi środowisku najczęściej wymienianymi przez rolników były praktyki „przeprojektowania” (R), np. uprawy okrywające i płodozmian, ale także zarządzanie elementami krajobrazu (Ryc. 1 i 2). Wymieniano również praktyki dotyczące wydajności i zastępowania (ES), które dotyczyły głównie zarządzania chwastami, szkodnikami i chorobami oraz nawożenia upraw (np. stosowanie nawozów organicznych zamiast chemicznych). Odpowiedzi rolników wskazały również, że dopłaty mogą pozytywnie wpłynąć na przyjęcie praktyk dotowanych w porównaniu do niedotowanych.

Jakie są motywacje rolników?

Wśród powodów przyjęcia przyjaznych środowisku praktyk rolniczych rolnicy najczęściej wymieniali motywacje związane z osobistą wiedzą i umiejętnościami (Ryc. 3). Dostęp do możliwości zewnętrznych (informacje, rynki, ustawodawstwo itp.) był częściej wymieniany przez konwencjonalnych rolników (niebieski pasek na Ryc. 3) w porównaniu do rolników ekologicznych. Natomiast rolnicy ekologiczni wskazali powody związane z względami społecznymi i wewnętrznymi motywacjami (np. szacunek dla przyrody, ochrona środowiska) (czerwone i zielone słupki na Ryc. 3). W grupie motywacji wiążących się z wiedzą i dostępem do możliwości zewnętrznych najczęściej wymieniane były dotacje i konieczność zgodności z przepisami (60% wśród rolników tradycyjnych i 75% wśród ekologicznych).

Motywacje rolników do przyjęcia praktyk przyjaznych środowisku

Ryc. 3. Motywacje rolników do przyjęcia przyjaznych środowisku praktyk

Główne wnioski:

- Rolnicy w całej Europie już wdrażają różne praktyki rolnicze, które są korzystne dla środowiska i rolników, np. stosują uprawy okrywowe, aby poprawić żyzność gleby, lub pasy kwietne zapewniające siedliska dla pożytecznych owadów drapieżnych.
- Rolnicy są na ogół zmotywowani do stosowania znanych im praktyk, do których już posiadają niezbędną wiedzę i umiejętności. Ważne są dla nich również względy społeczne i dostęp do zewnętrznych informacji.
- Rola dopłat w zachęcaniu do przyjmowania praktyk przyjaznych dla środowiska wydaje się ważnym czynnikiem motywującym rolników.

Strona projektu:
www.ecostack-h2020.eu

E-Mail:
info@ecostack-h2020.eu

Projekt jest finansowany w ramach programu badań i innowacji Unii Europejskiej "Horyzont 2020", umowa numer 773554

Czas trwania projektu: wrzesień 2018 – wrzesień 2023